

HONTI LAPOK

A Hontvármegyei Jegyzők Egyesülete hivatalos lapja.

Előfizetési ár:
Egy évre 12 kor.
Fél évre 6 kor.
Negyed évre 3 kor.
Egyes szám 24 fill.

Nyilttér sora 40 fill.

Hivatalos
s magánhirdetések
arszabás szerint.

Főbbizéri hirdetések
nél árendmény

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
IPOLYSÁGON.

Felelős szerkesztő:
HALÁSZ FERENC.

Megjelen
szombaton reggel.

A mezőgazdasági hitel.

Nap-nap után halljuk a parlamentben és közéletben, hogy az évtizedeken át mostoha sorsban részesült magyar gazdaközönség megélhetésének, földbirtokviszonyainak és hitelének javításával is sürgősen foglalkozni kell. Darányi Ignác földmivelésügyi miniszternek a parcellázásról és telepítésről szóló törvényjavaslata után a következő lépés, amely egy egészséges magyar földbirtok-politika terén feltétlenül megteendő lesz, a mezőgazda egészségtelen hitelviszonyainak rendezéséből, kell hogy álljon. E reform égető voltát hangsúlyozza egy most megjelenő munka, amelyet Beck Lajos orsz. képviselő irt „Magyar birtokpolitika” címen. A szerző, aki már a tavalyi költségvetési vita folyamán ráterelte a parlament és a kormány figyelmét a mezőgazdasági hitel kérdésre, munkájában szakszerűen foglalkozik a kérdéssel és megállapítván a magyar földbirtok eladósodásának mérvét, konstatálja, hogy elérkeztünk abba a stádiumba, amidőn habozás nélkül hozzá kell látni a mezőgazdasági hitel rendezéséhez.

A statisztika sok mindenre tanít. Bebizonyítja, hogy a magyar föld fele nem a gazdáé többé, hanem a hitelezőé; megmutatja, hogy e nyomasztó

adósságnak több mint kétharmada a földbirtokosokra nézve egészségtelen kölcsönökben fekszik. Ebből a két adatból világosan kitűnik, hogy a földhitelügy reformjának mire kell törekednie Magyarországon: a gazda terhes, drága és bizonytalan kölcsöneinek zálogleveles, fel nem mondható, amortizációs, olcsóbb kölcsönökké való átalakítására.

Ebből az igazságból indul ki Beck Lajos is, amikor a jelzáloghitel terén első sorban a magyar földbirtok becsértékének első ötven százalékát terhelő jelzálogadósságnak ilyen zálogleveles kölcsönre való átalakítását sürgeti, megállapítván, hogy a konverzió lehetősége azon fordul meg: tudunk-e olyan mértékben és olyan mennyiségű záloglevelet elhelyezni, mint amily értékű közönséges jelzálog-kölcsön terheli a magyar földbirtokot becsértékének első feléig?

A „Magyar birtokpolitika,” e szerzője rámutat arra, hogy statisztikánk fogyatékosága folytán nem vagyunk abban a helyzetben, hogy számszerűleg kimutathassuk e teher nagyságát. Sok ez talán már csak azért sem lehet, mert az utolsó 15 évben felkereskedt hitelintézeti versenyünk e kölcsönök nagyrészét úgy is záloglevelessé konvertálta. Minél kevesebb lesz

a konvertálandó teher, annál könnyebb fedezetekre fog találni azon pénzürtékekben, melyeknek záloglevelekben való elhelyezésével a magyar föld legalább fele értékéig megszabadulhatna drága és egészségtelen adósságaitól. Az a sok százmillióra rugó érték, a melynek záloglevelekben való elhelyezését Beck Lajos e célból ajánlja: az árvapénzek 150 milliót kitevő álladókában, a postatakarékpénztárnak 68 milliót meghaladó betétek nagyrészében, az 50 millió készpénzbeli bírói letétekben, a köz- és magánalapítványok nagy vagyonának egy részében és végül főképp a bel- és külföldi életbiztosító társaságoknak egy negyed milliórdot minden esetben kitevő díjtartalékaiban volna feltalálható. Együttvéve egy milliárdnál is nagyobb alap, amelyet biztonsága legcsekélyebb kockázatása nélkül a magyar nemzeti állam egyik alappilléreinek: a magyar gazdaközönségnek megmentésére fel lehetne használni.

Ennek megállapítása után a szerző a jelzáloghitel reformjának második nehezebb kérdésére tér át, arra, mi történjék azon másod- és harmadhelyű betáblázott kölcsönökkel, amelyek drágaságuknál és bizonytalanságuknál fogva a legjobban veszélyeztetik a gazda existenciáját.

Az első lépés e reform terén az

Magyar zászló.*)

Mikor csatába viszik a katonát,
Főlesketik az ezred zászlójára:
Hogy tűzön-vízen, -- minden poklon át
Követi híven s harcait megállja;
S küzd, fárad érte mindig emberül,
Hogy tiszta színén soha folt ne essék, —
E célért élni rendületlenül
Nehéz dicsőség, boldog kötelesség.

Im, itt a zászló, ifju bátor katonák!
Esküdjétek a magyar lobogóra:
Hogy követitek minden poklon át
S egyiketek sem lesz soha árulója!
Nem kelt nagyhangú esküt tennetek:
Csak nézzetek rá édes, tiszta hévvel
- És dobbanjon meg ifju szívetek
Magyarságtoknak büszke érzetével!

Hítvány, akit ez érzés nem hevit, —
Ha nincs, mi szívét lángolásra szítja;
Hidegen nézi zászlónk színeit
S megszentelt selymét ronggyá aljasítja . . .

*Szaválja a szerző a budapesti III. ker. főgimnázium holnapi zászló felszentelő ünnepén.

— Ki lelke mélyén ember és magyar:
Eszményeinknek képét festi rája,
S legyen bár sorsunk gyász vagy diadal,
A harcot érte hűséggel megállja!

Nemzetlétünknek fenséges jele,
Magyarságunknak büszke foglalatja . . .
A honfiézés egybeforr vele
S keble oltárán szentségé avatja,
A csüggedőben megijjul a hit,
Edzettebb lesz a harcok lelke tőle, —
Munkára serkent, biztat és tanít
A rajta lengő bűvös szó: Előre! . . .

E szóra egykor, hősök harcterén
Csodákat művelt égő honszerelmünk;
Ma más munkára int az őserény,
Más fegyverrel kell diadalra kelniünk.
Előre! tette! — vívd a nagy esatát
Ezernyi munka hős verejtekével:
Emeld magasra sorsunk zászlaját
A szíved, elméd karod erejével!

Szeresd e zászlót, magyar ifjuság!
Jertek köréje, harcok katonái!
Honszeretetének zengve himnuszát
Szent hivatás itt hadisorba állni!

— Csókdossa napfény: legyen ragyogó, —
Lengesse hirnév: egész világ lássa!
Egyetlen kincsünk ez a lobogó:
Ezzel kell jutnunk szebb föltámadásra!

Nemzetlétünknek fenséges jele,
Nagy álmainknak feltett lobogója! . . .
A szem, ha ránéz lélekkel tele,
Rebbszen Isten kék egére róla;
S hálát rebege mig magasba hat
A honfiézés szárnyaló fohásza: —
Keljen belőle magyar öntudat
És nyiljon ajkunk ilyen vallomásra:

E hármasszin lelkemen ragyog,
Számomra nincs szebb ezen a világon;
E lobogót én mert magyar vagyok,
Hűséggel védem, szeretettel áldom;
Kalaplevéve hódolok neki,
Mint a hívő a Krisztus keresztjének, —
Mert magyarságom hitét lengeti,
S a jövődöt is akként hirdeti,
Hogy ő az út, az igazság, az élet . . .

Sajó Sándor.

idézett munka szerint az üzemi hitelnek új forrásokkal és új alakzatokkal való gazdagításában kell, hogy álljon és pedig a mezőgazdasági ingóságoknak, learatott termésnek, marhaállománynak és gazdasági felszereléseknek kezizálogként való lekötésében egyfelől, másfelől a nálunk annyira fejletlen személyi hitelnek kiépítésében. A „Magyar birtokpolitika“ az ingózálog hitelének meghonosítását melegen pártolja és a francia törvényhozás idevágó intézkedéseinek ismertetésével azt ajánlja, hogy egy központi intézet létesítsék ezen ingózáloghitel vezető szerveként, amely nagy vidéki hálózattal rendelkezvén helyi szakközegék véleményes jelentésének mérlegelésével utasítaná el, vagy szavazná meg a gazdák ingózálog iránti kérését. E hitel oly feltétel alatt engedélyeztetnék, hogy biztosítására a hitelkeresők törvényes zálogjogot engedélyeznének az intézetnek zálogul lekötendő termésük, marhaállományuk, vagy gazdasági berendezésükre. A zálogjog körjegyzőségenként hivatalosan vezetett lajsziromokba iktattatnék be és ezáltal — törvényes intézkedés alapján — az országos központi intézetet későbbi zálogjogokkal szemben a lekötött vagyontárgyakra rangsorozati elsőbbség illetné meg. Az intézményt életbeléptető törvénynek a legnagyobb óvatossággal kellene e kérdést szabályozni. Szerző szerint első sorban és főképp arra kell súlyt helyezni, hogy a gazda tulságosan nagy hitelt ezen törvény alapján igénybe ne vehessen, orvosság helyett mérget ne szedjen általa. E végből termése értékének egyelőre talán csak 40 százalékra és csak 3 hónapos marhaállománya és különböző gazdasági berendezése értékének pedig 50 százalékára 6 hónapos kölcsönt nyerhetne, csak

azon részleteiben kidolgozott terv szerint, amelyet Beck Lajos elibénk tár.

Amidőn szerző még részletesen kifejti ezen ingózáloghitel nagy gazdasági jelentőségét és annak módját, hogy a magyar jogrendszerbe ezen intézményt miként lehetne beilleszteni: minden oldalról megvilágítja az üzemi hitelnek ezen új formáját és azt a nagy jelentőségét, amellyel ezen intézménynek meghonosítása minálunk bírna.

A személyi hitel terén a vidéki takarékpénztárak sok száz millióra rugó betétálladékának a mezőgazdaság számára való felhasználhatását propagálja az idézett munka és azt ajánlja, hogy mezőgazdaságilag termelt tőkék a vidéki takarékpénztárnak a hitelszövetkezetekkel való üzleti összeköttetése révén a mezőgazdaság hozadékának fokozására használtathassanak.

Tulajdonképpen érdeme a munkának, hogy nem csak a betegséget sorolja fel, hanem megjelöli az orvosságot is, amely ezen fontos és nagyérdemű nemzeti problémának a megoldását képezi. Ezáltal a mű igen nagy fontossággal bír a magyar mezőgazdaság jövője szempontjából.

Rabbi Julius Grossmann.

E című multkori vezető cikkünkre alábbi sorokat kaptuk, melyeket a tárgyiaság általunk követett elveinél fogva készséggel és ezuttal minden kommentár nélkül közlünk:

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

Engedje meg, hogy alábbi soraimnak b lapjában helyett kérek.

Bár hivatali állásomnál fogva a hírlapi polemát kerülni szoktam, a „Honti Lapok“ támasza kötelességemre teszi, hogy szót kérjek.

Semmiféle szerződési kötelezettségem nincs, mi a magyar nyelv megismerésére készített volna. Ezt kizárólag hazafias érzelmem sugallata diktálta; s híveimnek már akkor is magyar nyelven hirdetem az

igét, midőn az még a ritkaság számba ment.

Anyanyelvem német; azért ezen a nyelven könnyebben tudom kifejezésre juttatni gondolataimat. *Deresedő fejjel tanultam ugyan meg magyarul beszélni, de magyar hazám szeretetét az anyatejjel szívtam magamba.*

Azt könnyű mondani, hogy minden nyelvet meg lehet tanulni, hogy akár Demosthenesként szónokoljon, de megtenni annál nehezebb. Ezért oly ritkák a Demosthenesek.

Nem kívánom magamat védeni, mert nincs okom rá; de az igazsághoz megfelelően mégis előadom, hogy a kérdéses alkalommal a gyászoló család kért meg hogy németül beszéljek.

Egyébiránt a ki működésemet ismeri aki hallotta beszédemet, és a ki figyelemmel kíséri minő szeltemben neveltem gyermekeimet, tudja jól, hogy menyire teljesitem édes magyar hazánk iránti kötelességemet és semmi esetre nem vagyok kevésbé jó hazafi mint a cikkiró ur. Tisztelettel Ipolyságon, 1909. május 13-án *Grossmann Gyula* hontmegyei főrabbi.

Rill József.

Mult héten vesztettük el a pedagógiai irodalom büszkeségét, a kiváló tanferfiut, a tanítók atyját Rill Józsefet Hontvármegye nyug. kir. tanfelügyelőjét.

A sorvasztó kór már hosszabb idő óta rágta szervezetét és úgy látszik, hogy csak arra várt, hogy egykori jobb keze, munkakörének osztályosa düljön a sírba, fáradt teste követte őt. Egymás mellett pihennek ők, hiszen több évig egymás mellett dolgoztak ők a magyar nemzeti nép nevelési ügy kiépítésén, együtt fáradtak, együtt küzdöttek, hogy a nemzet napszámosa, a néptanítók helyzetén javítsanak. Életük nem volt meddő, munkálkodásuk jutalma a magyar néptanítás szeretete kísérte őket az örök nyugalom hazájába.

Rill József nincs többé. Nagy szíve megszünt dobogni. A kegyetlen halál elragadta őt körünkből. Ő már csak az emlékezetben él, de élni fog mindaddig, míg a magyar néptanítás hálás szíve nagyjai iránt érezni tud.

Született Módoson, Torontálmegyében, 1839. évi január hó 11-én. Atyja, János, ottani ta-

Doktor ur.

Ira: Pártos Zoltán.

Kint tombolt az élet. S a törvényszéki intézet jégkriptáiba új halottat hoztak. Abból a fajtából való volt, amelyből a legtöbb került ide, a halál legszomorubb tanyájára. Mert a halál sem mindig egyforma: van szomorubb, vigabb. S ez a hely a legszomorubb halálé. Akit behoztak, afféle polgáris öltözékű munkásleány volt. Az arcán megélt, hogy tanult leány s lezárt, szomoruan véres szemek körül ott hullámozott valami abból az életből, ami úgy forrott odakünn.

Tél volt, hideg s hullott nagy ezüst pelyhekben a hó. Egy fél óra múlva a halott behozása után, mikor Keresztessy Lőrincz dr. bejött az intézetbe, hogy elvégezze az intézet vezetésével reáharamló komoly s nehéz munkáját, már este volt. Az éj különben is nagyon sötétnek ígérkezett. Kelet felől sűrű, tarajos fekete felhőket cipelt magával a szél s lerakta mind a város fölé, mintha azoknak súlyával akarná agyon fojtani. De az igazgató ur ma, mintha idege-sebb volna, mint máskor s a mit még sohasem tett, ma megtette: egyenesen a földalatti folyosóra ment, a mely átvezetett a hullák szomorú, hideg lakóhelyére. Sötét volt, a szolgálta még nem gyújtotta fel a gázt s ő sietett előre.

Utja a boncoló termen vitt át. Ott égett néhány sugárfényű gázláng s alattuk ott dolgozott még egynéhány szorgalmasabb, sápadt képű hallgató. A fehér köpönyegü-

ket riasztóan sárgára festette a nyugtalan láng. Kint már este volt, de ők dolgoztak azzal az ösztönzéssel, amelyre csak azok képesek, kik nem elégszenek meg azzal, a mit eléjük adnak nagyfejű tanárjaik s amit eléjük tárnak a barnára fakult, vagy a gépből most kikerült széleslevelű könyvek, hanem saját szemükkel, saját kezükkel akarnak meglátni, megfogni mindent.

— Nézd, milyen érdekes abnormitása ez az agynak! — szólt az egyik, egy vöröshaju csunya fiú. — Egy szempillantás alatt mindanyian körülötte voltak. Tárgyaltak, fontolgattak, miért is van ez a harmadik homlokbarázda leszálló ága így felkunkorodva. S keresték ennek az agybeli elváltozásnak pszichológiai kulcsát s összefüggését. Javában vitakoznak éppen. Már Kant, Schoppenhauer, Haeckel, Göthe, Dubois Reimund nevei röpködtek a levegőben, mikor nagy sietve megjelent az ajtóban Keresztessy. A fiúk egyszerre elhallgattak, de csak azért, hogy annál erősebben s annál hevesebben ostromolják meg igazgatójukat, döntőn melyiküknek van igaza.

— Most sietős a dolgom, ha visszajövök, megnézem a dolgot s megbeszéljük. Hol is van az abnormitás? A homloki karélyon? Talán a látás, vagy a beszéd szféráján. — S ott hagyva a fiukat eltűnt a zörögve csapódó vasajtó megett.

Meggyújtotta a gázt s keresett a számok között. Megtalálta: 276-os. A nehéz, nagy jégkoporsó vasajtóját alig tudta kinyitni. Szolgát nem akart magával hozni. Olyan látogatást tesz most, melyhez nem jó, ha

mások is jelen vannak: négy szem közt akart lenni azzal a leánnyal. Azaz, hogy nem is akart, fölt is tőle, de erre rákényszerítette, ráhajtott valami. Talán egy belső pszichológiai okok. Eh, mit pszichológiai! Ő egyszerűen látni akarta még egyszer azt a lányt.

A vasajtó kinyílt s ott feküdt előtte az a polgáris öltözékű, széparcu lány. Hosszu, fekete hajára rátapadt a megolvadt, lilásan fekete vér s nagy bogokba szedte. Az ajkai foszlányosan véresre harapdálva, a szemek kifordulva, a homloka sárosan, piszkosan, a keblén, a szíve felett egy háromszögletes lyuk, miből még kiállott a kicsinyke ráspoly, mellyel megölte magát. És Keresztessy mégis úgy látta, hogy ez a lány azóta, mióta utoljára látta, szebb lett. Szép lett.

Odakönyökölt a jeges bádogasztalra, a mi tele volt már az ő vérével. Kihuzta azt a kis háromszögletes, betört ráspolydarabot s a zsebébe tette. Maga sem tudta hogyan, egyszerre csak azt vette észre, hogy illus keze az ő kezében. S úgy érezte, hogy nem is olyan hideg az a kéz. De forró tüzes... s már nem is tudta tartani tovább: égette. Elfutott előtte a mult néhány képe. Látta magát, a mint a kis „golyát“ fölhozta az édes apja az egyetemre. Együtt kerestek lakást. Egy kis utcának háromemeletes tiszta házában, a má odik emeleten vett neki lakást. Ez a leány akkor kis leány volt még: 15—16 éves feketeszemű kicsike, aranyos bogár. Mindig együtt voltak. Ő beszélt neki azokról a csunya véres halo takról, akikkel ő egész nap vesződik.

nitó volt; édes anyja Mérklai Jerney Erzsébet a magyarok eredetét kutató tudós Jerney János-nak unokanövéré volt. Iskoláit a szülői háznál nyerte. Előbb Nenzinán irnokoskodott, majd Torontálszécsányban 1853. év telén altanító tett, hol is annyira megkedvelte e nemes pályát, hogy az akkor Versecen megnyílt tanítóképző tanfolyamra sietett. A képeitő vizsgát jelesen kiállván, Módoson, atya mellett talált alkalmazást, mint altanító.

1858. őszén sikerült a lippai főelemi iskolánál egyik osztály tanítói állást elnyernie, hol nemes ambícióval 1862-évig működött akkor Vingára lett megválasztva, a hol két és fél hónap alatt annyira elsajátította a bolgárnyelvet, hogy e nyelven több tankönyvet is írt iskolája számára és ez által sikerült neki elérnie azt, hogy iskolájából a horvát-cseh nyelvet kiküszöbölje és meggyőzze a népet arról, hogy ők nem a szláv nemzethez tartoznak, a miért is ne szolgálják a pánszlávisztikus irányt, hanem igyekezzenek jó magyarokká lenni.

A bolgár nyelvről, mint anya nyelvről csakhamar a magyarra tért át és kitaró munkájának eredménye képen már rövid idő múlva az édes magyar szótól hangzott az egyébként nemzetiségi helyen levő iskolának falai. Az ő tevékeny működésének köszönhető, hogy Vingán 1886. évi június hó 25-én tartott zászló avatási ünnepélyen a lelkész már magyar szentbeszédet tartott és a nép, a mely már megmagyarosodott édes hazai nyelvünkön fohászzkodott és kért áldást a hazára.

Tanügyünk fejlődése, a tanítói életben felmerült s a haladást szolgáló mozgalmak; a tanítói körökben észlelt lelkesedés az ember nevelés magasabb eszméjéért, a tanítók öntudatra való ébredésének örvendetes ténye, a tanítói állás érvényre emelése, a tanítói érdekeknek minden irányban való önzetlen megvédése; mind oly dolgok és tények, melyek Rill József nevéhez, ténykedéséhez és buzditásaihoz fűződnek, a melyért a magyar tanítóság, de különben az intéző köröket is, örök hála kötelezte Rill iránt.

Hazafias törekvésének jutalmául a bánsági tanító testület élén látjuk csakhamar, a hol ismét nagyobb tér nyílik az ő emberbaráti és népnevelésügyi elveinek nagyobb körben való terjesztéséhez.

E minőségben egy tanügyi reformot dolgozott ki, melyet 1861. évben Eötvös báró kultusz miniszternek is bemutatott. A mi-

nister a tervezet áttanulmányozása után sürgönyileg rendelte magához Rillt. Rill előszóval is kifejtette a miniszter előtt tanügyi programjait, a ki mindenben helyesvén nézetét, kilátásba helyezte a felállítandó mintatanítóképzőnél alkalmazni egyben felhívta arra is, hogy míg a nevezett intézet felállítható lesz, külföldi utra menjen és tanulmányozza az ottani tanügyi viszonyokat. E felhívásnak Rill eleget is tett és beutazva Németországot és Ausztriát gazdag tapasztalatokkal tért haza, hogy e gazdag kincset hazája javára fordítsa. Tapasztalatairól Eötvös miniszternek 2 napon át előszóval referált. E referáda valamint a már előbb kifejtett tanügyi program két alapja az 1868. évi XXXVIII törvényeknek, melynek megalkotása Rill nevéhez fűződik.

Eötvös meghívására a budai pedagógiumnak pedagógiai tanára lett; lehetett volna ő igazgatója is, de közte és a miniszter között nézet eltérés támadt, a mely miatt el nem fogadta az igazgatói teendővel járó felelősségteljes állást.

Az intrikus irigyek, a midőn látták, hogy a képző intézeti ifjúság Rillt mennyire szereti, mellé tüntet, mellé akna munkájának sikerült Rillt a miniszteri kegyből kitűnti és 1873. évben állásától felmentették. Ez időtől egészen 1885. május elsejéig mint tanügyi szakiró működött dicséretes munkássággal. Ez időre esik Rillnek nagyszabású irodalmi működése is, mert egyebül állása nem lévén, tollal szerezte meg a maga és családja kenyerét.

Rill a tanügyi irodalom terén bámulatos munkásságot fejtett ki; írt 2000-nél több tanügyi értekezést és tanulmányt, 1000-nél több könyv bírálatot és ismertetést telve pedagógiai, pszichológiai, logikai és módszer megjegyzésekkel, melyek egybeállítva, egy egész pedagógiai és metedikai kézikönyvet képeznének.

Az ő szerkesztésében jelent meg 1874-77. évben németnyelven az általa kiadott „Freier Bürger“, mely a nemetnyelvű lakosság között terjesztette a magyar állam eszmét.

A legjelentékenyebb alkotása Rillnek minden vállalata között a „Magyar pedagógiai szemle“ alapítása volt a melyet 1870 év óta szerkeszt maga körré gyűjtve hazánk pedagógiai irodalmának hírneves gárdáját. Tartalmas cikkei e lapok hasábjain jelentek meg.

meleg volt a keze: ő még most is szerette. A kis leány szava igazabb volt, mint a druré . . .

Zörgést hallott a háta megett. Felriadt. Egy ősz hajú, öreg tipegő ember jött be a nehéz vesajtón. S rettentő volt ez a találkozás a halottak között. A druré ősz atya s az egykori kis druré . . .

— Mi jögn jött ide maga? Menjen innen, ne bántsa legalább halotti nyugalma! Remegett a hangja. S a doktor ur lehajtott fejjel, félve lassan ment kifelé. Magukra hagyta a leányt s az édes apját.

Odakünn még dolgozott az a néhány sápadt arcu fiatal ember. Örültek, hogy visszajött Keresztessy. De ma a druré, a tudós orvos csak ostobaságokat mondott. A lélekről beszélt, a mi legyőzi a testet. A lélekkel ő a legerősebb materialista. A fiuk találgatták, mi lehet az oka Keresztessy zavart idegességének.

Nemsokára megtalálták a választ. Belülről zuhanás hallatszott s mikor befutottak a jégkriptába, ott találtak egy ősz embert meghalva a leánya holttestén. . .

Mindig azon iparkodott, hogy olvasó közönségét, a magyar tanferfiakat magával ragadva lelkesedést öntsön a csüggedőkbe és az akkor még lenézett magyar tanítóságot önművelődésre serkentse, hogy ez által a tanítói állást értékesebbé és kívánatosabbá tegye.

Mindeme sok oldalú és a magyar tanítóság összességének javát célzó odaadó munkássággal, mondhatni önfeláldozással szemben a tanítók támogatásuk, tömörülésük és sorakozásuk által rajta vannak, hogy Rill törekvései mind nagyobb arányban és minden téren érvényesüljenek és ez irányu működésük teremtette a magyar nép nevelésügy alapját, a melyen építeni már könnyű dolog.

1885. év májusában Trefort hívására a „Néptanítók lapja“ beíró munkatársa lett, a mikor is a „Pedagógiai szemlétől“ megvált.

Ez állásában nem sokáig maradt, mert csakhamar tanfelügyelővé neveztetvén ki, más tér jutott sokoldalú tevékenységének. Somogy, Vas, Mosony, Hont megyék látták tevékenységét, melylyel, a magyar tanügyet szolgálta.

Végre a sok munka kimerítette erejét, és kénytelen volt nyugdíjba menni és ez idő alatt egyedül szép számu családjának élt; de nem ám nyugalomban mert a vármegye tanítósága ezután is felkereste őt, mint a tanítók apját, hogy ügyes bajos dolgaikban föle tanácsot kérjünk, a melyet sohasem tagadott meg tőlük.

Sok—sok érdeme van Rillnek de ezek között legnagyobb, hogy hazáját szerette lángoló szível és annak jóvoltáért fáradságot nem ismerő és önfeláldozó tevékenységet fejtett ki. Habár a haza nem is méltányolta őt úgy, a mint megérdemelte, nem zúgódott érie, mert a támadásokért és méltánytalanságokért nagyban kárpótolta őt a magyar tanítóság önzetlen tisztelete, szeretete és elismerése, a melyért fáradni és munkálkodni az érdem jutalma lett.

Legyen áldott emléke!

Jávör B. Lajos.

A hétről.

— május 15.

Frigyes kir. hercegek Pöstyén fürdőn.

Fényes és nagyszabású ünnep színhelye volt e hó 10-én Pöstyénfürdő, amikor is Izabella kir. hercegnő felavatta a katonai gyógyház új tiszti pavilonját. A kir. hercegnővel jött férje Frigyes kir. herceg is és két leánya Gabriella és Izabella. Kíséretében voltak Wimpfen Széchenyi grófnő főudvarmesternő és Saint Quentin gróf főudvarmester. Az illusztris vendégeket a pályaudvaron Nyitra vármegye képviselőjében Wilczek Frigyes gróf főispán, Turchányi Ödön alispán, Machovich János főszolgabíró fogadták. Az Erdődy grófok és a fürdő részéről megjelentek Fodor Kálmán dr. orsz. képv. közegészs. tanácsos, Bodó Péter urad. igazgató és Fodor László fürdőbizotts. gondnok.

A vasutról a fenségek a gyönyörűen feldíszített fürdőhelyre hajtottak. A Machovich villa mellett fölállított diadalkapunál a község képviselőtestülete fogadta, Lellei János pedig beszédben üdvözölte a fenségeket. Frigyes kir. herceg válaszolt és kezet szorított Lellei jegyzővel, a kit Izabella kir. hercegnő is magához kéretett, hogy a szép fogadtatás fölött köszönetét fejezze ki. Ezután következett a tulajdonképeni ünnep, mely a katonai gyógyház új pavillonjánál folyt le. A remekül díszített kertben, melyben a pavillon épült Winzör báró hadtestparancsnok és Bilek őrnagy állomási parancsnok

— Mit szólna Lőrinc, ha egyszer engem találna ott azok között a véres halottak között? — kérdezte a lány s kacagott hozzá édes, gyerekes hangon.

A fiu megfogta a kezét:

Ne mondjon többet ilyen, ilus. Ugy bánt vele. A ki szereti magát, miért bántja azt? Először mondta ezt, Meg is ijedt tőle, de a leány akkor már hallotta s lesütötte a szemét.

— Én is szeretem magát Lőrincz.

Aztán változott a kép. S ettől a képtől megriadt. Látta magát, amint először vitte el a lányt oda, a honnan csak egy lépés volt a mostanig.

— Mit is tenne Lőrincz, ha engem találna egy nap a véres halottak közt? . . .

Látta s tudta, hogy ő miatta jött ide. Meggálázta, megtépte az életét s aztán elvetette magától. A dr. ur nem azonosította magát a kis orvostanhallgatóval. S mos eljött — a halotthoz, a véres lányhoz nem is azért, hogy bocsánatot kérjen tőle. Tudta azt, hogy meg nem érdemli. De félt úgy temettetni el ezt a lányt a többi halottal, hogy ne is lássa,

S eljött. Annak a lánynak pedig olyan,

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhöges, skrofulozis, influenza
ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéketlen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche“

Kapható orvosi rendelre a gyógyszerárban. — Ára üvegenként 4.— korona.

fogadták a fenségeket. Izabella kir. hercegnő a ki a többi fenségekkel együtt egy aranyozott berendezésű díszsátor alatt foglalt helyet, Winzor báró üdvözlő beszédjére a következőkben válaszolt:

Igaz örömmel előtünk ide, hogy ezen épület felavatásánál jelen lehessünk és az épületet a katonai vezetőségnek átadhassuk. A polgári és katonai lakosság hazafias és áldozatkész együttműködése aránylag rövid időn belül előteremtette ezen új otthon felépítéséhez szükséges eszközöket. Az épület gyors elkészítése és befejezése tanujale annak az újszerűségnek, melyivel az eszmét szolgálták és megvalósították.

Mindazoknak, kik ezen nemes intézmény megteremtéséhez hozzájárultak, különös elismerésünket és legmelegebb köszönetünket nyilvánítjuk.

Adassék tehát át ezen épület nemes és humánus hivatásának. Isten legtisztább áldását kérem reá!

A kir. hercegnő beszédje után Gross tábori lelkész és Praznovszky szentszéki úrnök póstyéni p. ebános felavatták az új épületet.

A felavatásnál jelen voltak katonai részről: Winzor báró hadtestparancsnok, Steininger báró gyalogos tábormok, Fabinyi ezredes vezérkari főnök, Fabriczius Győző honv. gyalog dandár parancsnok, Polák dandár parancsnok, Trsztyánszky, Terkulya és Glokmár altábornagyok, Greisler és Ruprecht vezérőrnagyok, Bilek őrnagy és valamennyi tényleges tartalékos tiszt, akik Pöstyénben tartózkodtak; a vármegye valamint a szomszéd Trencsénvármegye és Pöstyén előkelőségei részéről: Wilczek Frigyes aróf főispán, Turchányi Ödön alispán és Machovich János főszolgabíró, Pongrácz gróf c. püspök, Zedtwitz Utz gróf, Smialovszky Valér Trencsénvármegye főispánja, Baros Jusztin alispán és Ucsnay polgármester. Osztróuczky Géza ny. főispán, Fodor László igazgató, a község képviselőtestülete élén Lellei jegyzővel és Ribarics bíróval, Weisz Ede dr., Klein Miksa dr., Winter Ármin stben.

A gyógyházból a fenségek és kíséretük a fürdőkhöz hajtottak, ahol Erdődy Imre gróf cs. és k. kamarás főrendiházi tag és neje szül. Migazzy Irma grófnő, valamint Fodor Kálmán dr. fogadták és üdvözölték az illusztris vendégeket. A fenségek mindannyiukkal, mint régi jó ismerősökkel, kitüntető szíveséggel, hosszú ideig eltársalogtak. A fürdővállalat nevében a Winter testvérek fogadták a fenségeket. A vállalat egyik főnöke Winter Lajos a következő beszédben üdvözölte a főhercegi párt:

Császári és királyi Fenségek! A fürdő bérleti vállalatának nevében batorkodunk Fenségek e helyen, a források tövéből hódolatteljesen üdvözölni: Hálás szívvel emlékszünk vissza azon meleg érdeklődésre, melyet Fenségek e fürdőhely sorsa iránt mindenkor tanúsítani méltóztattak. 15 évvel ezelőtt 1894. június hó 17-én katasztrális arviz lepte el e fürdőhelyet s még tengeráradat uszott e helyen, midőn Fenségek megjelentek, hogy az idevezényelt bator katonák mentési munkálatairól, személyes meggyőződést szerezzenek, és kitartásra buzdítsák a csüggedőket. Az árvízujtottak javára rendezett segélyakciót Fenségek szeretetteljes kézzel támogatták s e vállalat becsben őrzi egyikét azon megmaradt emlékeknek, melyeket cs. és k. Fenséged volt kegyes a rendezőbizottságnak rendelkezésére bocsátani. A pusztulás nyomán új életre ébredt Pöstyénfürdő. Új díszes paloták emelkedtek s Fenségek e fürdőhely iránt tanúsított meleg érdeklődésének, szeretetének tulajdonítható, hogy a mai napon a jótékony intézmények koszorújában egy újabb aranylevél fűződik: Pöstyénfürdő még csak a haladás kezdetén áll, s mindaz amit e fürdő területén kegyesen megtekinteni méltóztatnak, még jóformán csak körvonalait jelzi annak a magasabb fejlődésnek, melyet a méltóságos grófi család, e fürdő nemes tulajdonosa célul tűzött maga elé s melynek szolgálatában mi, ezen vállalat szerény munkásai állottunk. Vajha Fenségek szeretetteljes érdeklődése tovább is kíséren ezen fürdő ügyeit, hogy annak nyomában újabb, további fejlődés lépjen

és vajha adná az Egek Ura áldását cs. és k. Fenségeknek és fenséges családtagjaira, e haza minden igaz polgárának legfőbb óhajára!

Frigyes főherceg magyar nyelven válaszolt: „Visszaemlékezve azon súlyos csapásokra, melyek Pöstyénfürdőt régebben érték, örömmel látom, hogy nála a fürdő-tulajdonos és a fürdő vezetői hathatós munkálkodásának, a pusztulás nyomán új élet és jelentékeny haladás támadt és hogy a fürdő nagy reményekre jogosít.

Örömmel fokozza azon körülmény is, hogy alkalmam nyílt oly időben előjönni, amidőn a szenvedők gyógyítását célzó újabb intézmény lett rendeltetésének átadva.

Az Egek Ura jutalmazza Önt és mindazokat, kik a szenvedő emberiség javára munkálkodnak.”

A fenség válasza után Winter Lajosné és Höllriegel Hermin orchidea csokrokat nyújtottak át Izabella kir. hercegnőnek és leányainak.

Winter Ármin, aki jelenleg hadgyakorlaton Nyitrán tartózkodik, egyenruhában fogadta a fenségeket, kik úgy vele mint bátyjával Winter Lajossal vezet szoritottak s végigkalauzoltatták magukat a fürdőn, melynek berendezéseiről a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak.

A fürdőből a fejedelmi vendégek a katólikus templomba, majd az Izabella női kézimunka pavillonba és a munkásotthonba hajtottak.

A templomban Praznovszky plebános és káplánja teljes ornátusban fogadták a fenségeket, kik letérdepeltek és csöndes imát mondtak; az iskolás gyermekek pedig magyar egyházi dalokat énekeltek.

A munkásotthonban Frigyes kir. herceg beírta nevét az emlékkönyvbe és a katonás sorokban felállított betegek közül többeket megszólítással ültetett ki. Az intézetről úgy nyilatkozott Frigyes főherceg a Winter testvérek előtt, hogy ily humánus intézmény még a külföldön is ritkítja párját.

A munkásotthonból a Rónai szállóba hajtottak a fenségek és kíséretük, ahol 4 órakor teát szolgáltattak fel a meghívott vendégeknek, kik között a Winter testvérek is részt vettek és kik előtt Frigyes kir. herceg edes apjuk elhunytá fölött őszinte sajnálatát fejezte ki.

A fenségek hat órakor automobilra ültek és Erdődy Imre gróf és neje látogatására Galgócra utaztak.

— A főispán Selmecei Lits Gyula vármegyének főispánja e hó 11-én Selmecei utazott hol einékölt a testvérvényhatóság aznap reggel közgyűlésén. E hó 12-én a délutáni vonattal érkezett haza székelyhelyre.

— **Thék Endre díszpolgársága.** Még a múlt év decemberében történt, hogy Oroszába község Thék Endréné nagynevű és országos hírné szülöttét, kit lontói földbirtokos volta révén már honitnak tartunk az újrafelépítés és különösen Oroszába áldozatkész támogatása körül szerzett érdemeiért díszpolgárná választotta. Az erről szóló dísziművő oklevelet vasárnap nyújtották át Thék Endrénének Oroszában, nagy ünnepek keretében. A község fellebörgőzve és kivilágítva várta szombat este. Vasárnap délelőtt tizenegy órakor a község képviselőtestülete díszközgyűlést tartott a község háza udvarán emelt sátorban, hova őt tagu küldöttség hívta meg Thék Endréné. Az üdvözlő beszédet Torkos Kálmán főjegyző tartotta és végül átnyújtva Théknek a dísznőbörbe kötött és zománcos díszítésű oklevelet, üdvözölte őt, mint a falu 165 éves fennállása óta első díszpolgárát. Thék meghatóttan vette át az oklevelet és meleg szavakban köszönté meg azt a meg nem érdemelt kitüntetést, melynél értékesebbet neki senki sem adhat. A közgyűlés után a hatóságok, testületek és egyesületek tisztelegtek Théknek. Déli egy órakor 250 terítéku bankett volt.

— **Eljegyzések.** Marikovszky László ipolyi ker. iparfelügyelő, gépészmérnök eljegyezte Rácz Lili kisasszonyt, özv. Rácz Imréné leányát Ipolyvágyon.

— **Orbán Géza dr. bái ügyvéd** e hó 9-én eljegyezte Neumann Lydia kisasszonyt, Neumann Jakab hírnevű kereskedő és nyomdátulajdonos leányát Ipolyvágyon.

A Szanatórium közgyűlése. E hó 8-án tartotta a József kir. herceg szanatórium-egyesület évi rendes közgyűlését a megye-

ház kistermében a helybeli és vidéki tagok élénk részvétele mellett. Jelen volt a gyűlésen Lits Gyula főispán is, mint újonnan belépett tag. Kovács S. Endréné drné elnök megnyitása után Hámos Aladár dr. terjesztette elő titkári jelentését, melyben rövid képét adja a bizottság harmadik évi működésének. A tagok száma 69 rendes és 8 pártoló taggal szaporodott, és e mellett a taglépések állandóan folyamatban vannak. Megemlékezett a titkári jelentés Kovács S. Endrénének és Papp Abrisnének az Augusztai emlékéremmel ez évben történt kitüntetéséről, a Papp Abrisné által rendezett kaszinói teaestéről, az egész megyében foganatosított ridikül gyűjtésekről, a pénzüntézetek adományairól, a bizottság működésének az egész megyére való kiterjesztéséről és a husvét hétfőjén rendezett koncertről. Beszámolt a titkár továbbá a szanatóriumban ápolott betegeink állapotáról és meghívta a tagokat a május 23-án Budapesten tartandó közgyűlésre, a miben féláru vasuti jegyek állanak a tagok rendelkezésére. Heffter Richárdné pénztári jelentése szerint bevétel volt tagdíjakból 1032 k., mulatságokból 333 k. 66 fil., adományokból 144 k. 83 fil. Összesen 1510 k. 49 fil. Kiadás volt 23 korona és ugy ezen tiszta bevétel 1487 kor. 49 fillér; ebből a központnak két ízben beküldetett 1001 k. 49 fillér, pénztári maradvány 486 korona. Elnök javaslatára Lits Gyula főispán hozzászólása után határozatba ment, hogy a pénzt itt tartjuk és gyűmölösözöleg pénzüntézetünkbe helyeztük el. Egyben a közgyűlés a pénztárosnőnek — özv. Szabadhegyi Zoltánné ellenőr alelnökön revüdiálása után a felmentvényt megadta és neki buzgó működéséért jegyző könyvi köszönetet szavazott. Kovács S. Endréné drné ajánlatára Kovács S. Endrét dr. választotta meg bizottsági orvosul.

Határozás. Christán Alajos, Pancsova város közbecsülésnek örvendő előkelő polgára, a városi képviselőtestület tevékeny tagja e hó 12-én Pancsován 72 éves korában hirtelen meghalt. E hó 13-án temették el nagy részvét mellett. Az elhunytban kiterjedt nagy rokonság közt Hersch Károly dr. kir. tanácsos pénzügyigazgató felesége edes atyját gyászolja.

— **A Sportklub színelőadása.** A Honti Sport Klub műkedvelői színi- és olvasó próbái már megkezdődtek. Hétfőn volt az olvasó próba, s azóta külön külön folynak az egyes darabok próbái. Az egyes darabokban a következők szerepelnek: Virágkadalásban: Hederváry Lajosné, Jerfy Érna, Jeszenszky Elvira, Dr. skócy Agi, Battha László, Herceg József; a Nyolcadik pontban: Battha Lászlóné, Draskócy Margit, Dabis Antal, Becsey László; az Izidorban: Sági Béné drné, Czompó Ede, Czobor Miklós, Rimély Dénes.

— A tanügy köréből. A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter Hatosné Kerner Teréz helybeli állami polgári leányiskolai tanítónő személyi pótlékát 300 koronára emelte.

Ferlik Emil kisgyermati osztálytanítót Ipolybélre kántortanítóná választották meg. Helyét Skerlecz Lajos csehi tanítóval töltötték be.

— **Könyvadományok.** Sági Benőné az Iparos-Körnek 30 kötet könyvet adományozott, melyért ez uton mond köszönetet a vezetőség.

A kórház közkórház lesz. Kovács S. Endre dr. kir. tanácsos főorvos előterjesztést tett vármegyének törvényhatóságához a vármegyei nyilvános jelleggel felruházott kórháznak közkórházzá leendő nyilvánításáért. Miután a vármegyei kórház a kórházi szabályrendelet 5. §-ának 2. pontjában előírt feltételeknek mindenben megfelelő, a közkórházzá való nyilvánítással a törvényhatóságnak a közkórházhoz való tulajdona egyáltalán nem érintetik. Továbbá a kórházzá való nyilvánítás a törvényhatóságra nézve felelté előnyös, mert ez esetben a napi ápolási díj, tekintet nélkül arra, hogy az államkincstár és az országos betegápolási alap, vagy az egyes ápolat terhére felszámítandó kórházi ápolási költségről van-e szó, egyöntetűen egy összegben olyatén fog a belügyi kormány által megállapítani, hogy a kórház évi szükséglete fedezve legyen, s így a törvényhatóság nem lesz kitéve annak, hogy az államkincstár vagy az országos betegápolási alap terhére felszámítandó ápolási díjaknak, mi pedig a bevétel egy nagy részét képezi egy nem megfelelő csekély, összegben való megállapításával, a sajátjából legyen kénytelen a szükségletet fedezni s illetőleg, hogy erre a célra pótdóval terhelje meg magát. A törvényhatósági bi-

zottság a főorvos előterjesztésének helyt adva elhatározta, hogy a nyilvános jelleggel felruházott kórháznak közkórházzá való nyilvánítása iránt a belügyminiszterhez felterjesztést intéz.

— **Jótekonyság.** Néh. Winter Sándor elhalálozása alkalmából báró Nyáry Alfonz árvaszéki elnök koszu megváltás címén 30 koronát adományozott a zsidó elemi iskola szegény gyermekeinek felruházására, mit ezennel köszönettel nyugtáz — az iskolaszék.

— **Postaügynökség Ipolykeszin.** A Hont vármegyei Ipolykeszi községben f. évi május hó 11-én postai ügynökség lép életbe, mely bárhová szóló levélpostai küldemények, továbbá csak a belföldre, Ausztriába, a megszállott tartományokba vagy Németországba szóló 1000 korona értékűt meg nem haladó pénz és csomagküldemények feltételével, továbbításával, leadásával és utalvány nemkülönben postatakarékpénztári ügyletek közvetítésével van megbízva. A postaügynökségnél cheque és postatakarékbetét csak 1000 korona erejéig eszközölhető. A postai ügynökség kézbesítési köre Ipolykeszi és Inám községekre, Kopasz pusztára és Borus majorra terjed ki. A postai ügynökség leszámolás ellenőrzés és felügyelet tekintetében a balassagyarmati posta és távirtdahivatalhoz tartozik és összekötését nevezett ellenőrző hivattal az Ipolybalog és Balassagyarmat közt naponként egyszerű közlekedő járat útján nyeri.

— **Gyújtogatás.** László István ipolyviski lakos pajtája e hó 9-én leégett. A gyújtogatással alaposan gyanúsítják Palásti Imre ipolyviski lakost, kinek pipaszárát a tűz szinhevében megtalálták, lábnyomait felismerték, de a tűz keletkezésé előtt a helyszínén látták Palásti Imrét a kir. ügyészség indítványára vizsgálati fogságba helyezték.

— **Vesztett eb.** Zebegényben e hó 10-én egy veszett kutya megmarita Hirling Antal 20 éves földmivest. A bpesti Pasteur intézetbe szállították.

— **Tűz.** Bakabányán e hó 7-én reggel két gazdasági pajta leégett. A kár 1520 korona.

— **Pincebetörések.** Suba András, Veszelei András, Détári István kisölvédi lakosok pincéjébe a pince földelét képező szalmás-tető kibontása által betörték, és onnét 300 korona értékű bormennyiséget elloptak. A csendőrséget a megejtett nyomozás eredményei Keserü Zsigmond ottani lakos pincéjébe vezették, hol a meglevő borkészletre nézve nevezett beismerte, hogy azt fentiek pincéjéből lopta. Ez alkalommal Keserü Zsigmond azt is beismerte, hogy Csákányi Ferenc, Patay Miklós és Suba István kisölvédi lakosok pincéjébe is betört és onnét meglehetősen mennyiségű bort és szilvapálinkát elloptott. Miután a gyanu az, hogy büntársai is vannak, hogy a további vizsgálatot meg ne hiúsítsa a csendőrség Keserü Zsigmondot letartóztatta, és az ipolysági kir. ügyészségnek átadta.

NYILTTÉR.

(E rovat közleményeiért nem felel a szerkesztő.)

Felejthetetlen jó feleségem elhunytá alkalmából, mindazoknak kik részvényt nyilatkoztak aikkal fájdalommat enyhíteni szivesek voltak, ez uton mondok hálás köszönetet.

Herschmanek Lajos.

Hontvármegye és Selmecz-Bélabánya sz. kir. város főispánjától.
204/1909. szám.

Pályázati hirdetmény.

Hontvármegye törvényhatóságánál a nyugdíjazás folytán megüresedett és a XI. fizetési osztálynak (segéd és kezelő személyzet) megfelelő fizetés és lakpénzzel javadalmazott báti utmesteri állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Az ezen állásra pályázók nevemre ezimzett kérvényekben hiteles okmányokkal igazolni tartoznak.

1. Magyar honpolgárságukat.

2. Az 1883. évi I. t. cz. alapján kiadott 38902.1883. számú volt közmunka és kereskedelmi miniszter rendeletben kívánt előképzettségüket.

3. A menyiben igazolványos altisztek, ugy ezen minőségüket.

4. Esetlegesen m. kir. utmesteri iskolai képesítésüket.

5. Ha utmesteri szolgálatban vannak, előjáróktól eddigi működésükről szolgálati münösítésüket.

6. Orvosi bizonyítvánnyal egészségi állapotukat.

Az így felszerelt kérvények a jelenlegi közhivatali alkalmazásban levőktől fölöttes hatóságai által, míg az alkalmazásban nem levőktől közvetlen küldendők illetve nyújtandók be Hontvármegye alispánjánál f. évi május hó 31-éig. A később érkezettek figyelembe nem vétetnek.

A kinevezésnél előnyben részesülnek (és végleges minőségben csak az nevezhető ki) kik mint igazolványos altisztek a m. kir. utmesteri iskolát sikerrel végezték és eddig már alkalmazásban lévén, sikeres működésüket is igazolni tudják.

Oly pályázók kiknek utmesteri képesítésük nincsen, csakis ideiglenes minőségű kinevezésre tarthatnak számot oly formán, hogy illető az utmesteri iskolai képesítést 2 év alatt tartozik megszerezni: és a menyiben erre képes nem lenne ugy állásától fölmentetik.

Ipolyságon, 1909. évi április hó 28-án.

Lits Gyula s. k. főispán.

270/909 V. n.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bír. végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a balassagyarmati kir. törvényszék mint esődbíróságnak 3069/909 sz. végzése következtében v. b. Lesták Ödön esődtömegéhez tartozó és Pilyinyben 1908. március hó 20. és következő napjain felvelvetti esődeltár 1-3, 5-7, 9-15, 17-78, 84-154, 160-184, 186-192, 195, 199-207, 210-295 tételek alatt összeirt, azonkívül dr. Feledi Jenő esődtömeggondnok által a esőd folyamán alatt beszedett termények és állatszaporulatok és egyéb ingó szaporulatok, ugymint élő és holt gazdasági felzerelések, termények gazdasági eszközök s egyéb ingóságok 48667 kor. 70 fillér becsértékben nyilvános árverésen e adatnak.

Mely árverésnek megtartására Pilyinyben 1909. évi május hó 21. és következő napjainak d. e. 10 órája tüzetik ki határidőül, s ahhoz a venni szándékozók ezennel oly figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §§-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Szecevény, 1909. évi május hó 5. én.

Nagy bírósági végrehajtó.

174/tkv. 909.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bíróság közhírré teszi, hogy Schmidl Mór végrehajtonak, Maksó Imre végrehajtást szenvedő ellen 28 kor. tőke és jár. iránti végrehajtási ügyében a területéhez tartozó Pereszély község 22. sz. tkben A. I. 1 sor 24 b) hrsz. 19 népsorz. beltelekből Maksó Imre nevén álló 320 kor. törv. becsértékű 1/2 a 259 sz. tkben A. I. 1-2. sorsz. 577 s 1337 hrsz. ingatlanból öt illető 219 kor. törv. becsért. 3/8-ad s a 115. sztkben A. I. 1-21. sor. sz. közös legelőkből B. 104. alatt öt megillető 174 kor. becsértékű juralék, 1909. évi június hó 5-én d. e. 9 órakor Pereszély község házában, a megállapított kikiáltási ár 10 százalékát bánatpénzzel letétele mellett csak a becsár két harmadán (alul) felül elárvereztetni.

A vételár az árverés napjától számított 30, 60, 90, nap alatt 3 egyenlő részletben 5 százalékos kamatokkal együtt lefizetendő.

A bánat pénzt az utolsó részletbe beszámítja.

Az árverési feltételek a bíróságnál, mint a fent megjelölt községi előjáróságnál megtekinthetők.

Kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság Ipolyság, 1909. február 17-én.

Oravetz kir. törvszék bíró

1423. 1909. szám.

Pályázati hirdetmény.

Hontvármegye báti járásba tartozó ujonnan szervezett dalmadi segédjegyzői állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy jegyzői oklevéllel, eddigi alkalmaztatásukat és nyelv ismeretüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket ide f. évi június hó 4-ig annyival inkább adják be, mert a később beérkező kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

A választást Dalmadon — az iskola tantermében — fogom megejteni.

Évi fizetés 1000 korona.

Bát, 1909. május hó 12.

Nándory Pál főszolgabíró.

Hirdetés.

Felsőszemeréd s vidéke fogyasztási szövetkezet 1909. május hó 20-án d. u. 3 órakor a róm. kat. iskola termében, Felsőszemeréden évi rendes közgyűlést tart, melyre a t. tagok, az alapszabályok 23 §. értelmében meghívotnak.

Napirend:

1. A múlt évi üzlet eredményről való jelentések tárgyalása.
2. Zárszámadások megvizsgálása és a felmentvény megadása.
3. A mérleg megállapítása.
4. A jövedelemről való rendelkezés.
5. Netáni indítványok.

A felügyelő bizottság által megvizsgált évi mérleg, az üzlethelyiségben mindenki által megtekinthető.

Felsőszemeréd, 1909. május hó 8-án.

Az igazgatóság megbízásából

Tóth István cégjegyző igaz. tag.

218. 1909. vhtó. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó 1881. évi LX. t. cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ipolysági kir. járásbíróságnak 1908. évi Sp. I. 792.3 sz. végzése következtében Csermák Ernő dr. ügyvéd által képviselt Balázs Károly és társai javára 300 k. s jár. erejéig 1908. évi december hó 21-én foga atosított biztosítási végrehajtás útján lefoglalt és 1400 koronára becsült következő ingóságok u. m. széna és lóhere nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek az ipolysági kir. járásbíróság 1908-ik évi V. 930.10 számú végzése folytán 300 kor. tőkekövetelés ennek 1905. évi január hó 1 napjától járó 5 százalékos kamatai, és eddig bíróság már megállapított költségek erejéig, Szudon leendő megtartására 1909. évi május hó 21-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Ipolyság, 1909. évi május hó 6-án.

Ernyei Vilmos kir. bir. végrehajtó.

Ipolysági piaci árak.

Buza 100 klgként kor.	27 60—28 00
Rozs	20 00—20 50
Árpa	18 00—18 50
Zab	17 50—18 00
Bab	16 00—16 50
Kukorica	16 50—17 00
Bükköny	30 00—32 00

Nagy választék
Képeslapokban
Neumannnál kaphatók.

343. 1909. végr. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a vámosmikolai kir. járásbírósnak 1909. évi V. 92. számú végzése következtében Dr. Weisz Sándor ügyvéd által képviselt Speck Frigyes Tóth Dorottya és tsa. ellen 37 K. 45 f. s. jár. erejéig 1909. évi április hó 22-én fogantatott kielégítési végrehajtás útján le és felülfoglalt és 600 koronára becsült következő ingóságok, u. m. hajómalom nyilvános árverésen aladatik.

Mely árverésnek a VÁMOSMIKOLAI kir. járásbírósnak 1909. évi V. 92. számú végzése folytán 37 K. 45 f. tőkekövetelés $\frac{1}{3}$ % váltódíj és eddig összesen 13 K. 66 f. bíróság már megállapított költségek erejéig. Ipolytölgyesen leendő megtartására 1909. évi május hó 26-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltek.

Az elsőbbségi igények az árverés megkezdéséig jelentendők be.

Kelt Vámosmikolán, 1909. évi március hó 11-én.

Németh Emil
kir. bír. végrehajtó.

2768. tk. 1909. szám.

Hirdetmény.

Kisölvéd község telekkönyve legelső felosztás folytán a 2579. 869. és 20326. 890. I. M. számú rendeletek értelmében részben átalakított.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé: hogy mindazok, a kik a telekkönyv átalakítása tárgyában tett intézkedések által jogukat bármely irányban sértve vélik, a e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónapalatt vagyis 1909. évi november hó 15-ik napjáig bezárólag nyújtsák be, mert ezen nem hosszabítható záros határidő elmulta után az átalakításkor közbe jött téves bevezetésből származó bármilyen igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

Kir. Járásbírósnak mint tkvi hatóság.
Vámosmikola, 1909. április 26.

Dombó István
kir. albiró.

KOVALD PÉTER ÉS FIA

cs. és kir. szab. kelme- és szőrmefestő, vegytisztító és gőzmosó-gyár
BUDAPEST, VII., SZÖVETSÉG-UTCA 37. SZÁM.

megbízói kényelmét szem előtt tartva elhatározta, hogy minden tekintélyes vidéki városban képviselőket létesít és ezáltal módot nyújt a nagyérdemű közönségnek arra, hogy czéjét — a csomagolás és postaköltségek mellőzésével — közvetlenül felkereshesse

Domán Lajos Hontnémeti

vette át a képviselőt és a gyár rendes áraiban vállalja az uri-, női- és gyermeköltönyök, díszítő és butorszövetek, függönyök, kézimunkák, szőnyegek, csipke- és végáruk, szőrmék stb.iek vegytisztítását és festését.

Ugyszintén ágytollak tisztítását és fehéreműek mosását is.

A nagyérdemű közönséget biztosítva kifogástalan munkájáról és mindenkor méltányos áráról, szíves jóindulatába és figyelmébe ajánlja a képviselőt és számos megbízatást kér a

Kovald Péter és fia cég.

Kittinő minőség olcsó ár!

FRISCHER ADOLF férfi-szabó és divatruháza IPOLYSÁGON.

Ismert elsőrangú szabászat! ANGOL és HAZAI szövetek!
Tavaszi és nyári divatkülönlegességek.

Pelikán és Gyukits, Borsalino és Pichler kalapok egyedi raktára.

Elegans dzsentrí kalapok. Angol nyakkendők (Castle Make.)

Férfi, női és gyermekcipők a legjobb kivitelben lzléses fiu és gyermek ruhák és felöltők. Ingek, gallérok, kézelők, lábvalók zsebkendők.

Sétabotok, esernyők, „Storm Slipper“ sárcipők.

Sport cikkek férfi és női tennis cipő minden színben.

Vizhatlan vadász gallérok és bagaria cipők. sapkák, kalapok, kamaslik, vadász harisnyák. Férfi, női és gyermekharisnyák.

Valódi pécsi „Hamerli“-féle férfi és női keztyűk.

Bőröndök, utazókiosarak, gyermek-kocsik, táskák, uti takarók.

FRISCHER ADOLF férfi-szabó divatáru házában
IPOLYSÁGON.

Pontos s gyors kiszolgálás!